

Muudatusettepanek 3
Sajjad Karim, Ashley Fox, Malcolm Harbour
fraktsiooni ECR nimel

Raport
Diana Wallis

A7-0164/2011

Euroopa lepinguõiguse loomise võimalused tarbijate ja ettevõtjate jaoks
KOM(2010)0348 – 2011/2013(INI)

Resolutsiooni ettepanek (kodukorra artikli 157 lõige 4), millega soovitakse asendada õigusloomega mitteseotud resolutsiooni ettepanek A7-0164/2011

Euroopa Parlamendi resolutsioon Euroopa lepinguõiguse loomise võimaluste kohta tarbijate ja ettevõtjate jaoks

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 1. juuli 2010. aasta rohelist raamatut „Euroopa lepinguõiguse loomise võimalused tarbijate ja ettevõtjate jaoks” KOM(2010)0348);
- võttes arvesse komisjoni 26. aprilli 2010. aasta otsust 2010/233/EL Euroopa lepinguõiguse valdkonna ühise tugiraamistiku eksperdirühma moodustamise kohta¹;
- võttes arvesse komisjoni 11. juuli 2001. aasta teatist Euroopa lepinguõiguse kohta (KOM(2001)0398);
- võttes arvesse komisjoni 12. veebruari 2003. aasta teatist „Euroopa lepinguõiguse ühtlustamine – tegevuskava” (KOM(2003)0068);
- võttes arvesse komisjoni 11. oktoobri 2004. aasta teatist „Euroopa lepinguõigus ja ühenduse õigustiku muutmine: tulevikuplaanid” (KOM(2004)0651);
- võttes arvesse komisjoni 23. septembri 2005. aasta aruannet „Esimene iga-aastane arenguaruanne Euroopa lepinguõiguse ja ühenduse õigustiku läbivaatamise kohta” (KOM(2005)0456) ja komisjoni 25. juuli 2007. aasta aruannet „Teine arenguaruanne ühtse tugiraamistiku kohta” (KOM(2007)0447);
- võttes arvesse komisjoni 22. oktoobri 2009. aasta teatist ettevõtja ja tarbija vahelise piiriülese e-kaubanduse kohta ELis (KOM(2009)0557);
- võttes arvesse oma 3. septembri 2008. aasta resolutsiooni Euroopa lepinguõiguse ühtse tugiraamistiku kohta²;

¹ ELT L 105, 27.4.2010, lk 109.

² ELT C 295 E, 4.12.2009, lk 31.

- võttes arvesse oma 12. detsembri 2007. aasta resolutsiooni Euroopa lepinguõiguse kohta¹;
 - võttes arvesse oma 7. septembri 2006. aasta resolutsiooni Euroopa lepinguõiguse kohta²;
 - võttes arvesse oma 23. märtsi 2006. aasta resolutsiooni Euroopa lepinguõiguse ja ühenduse õigustiku muutmise kohta: tulevikuplaanid³;
 - võttes arvesse oma 26. mai 1989. aasta⁴, 6. mai 1994. aasta⁵, 15. novembri 2001. aasta⁶ ja 2. septembri 2003. aasta⁷ resolutsioone sellel teemal;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48;
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni ning majandus- ja rahanduskomisjoni arvamusi (A7-0164/2011),
- A. arvestades, et Euroopa lepinguõiguse algatust, mille eesmärk on käsitleda väidetavalt erinevate lepinguõiguste tõttu tekkivaid ühtse turu probleeme, on arutatud juba palju aastaid;
- B. arvestades, et ühtne turg jääb killustatuks paljude tegurite tõttu, kaasa arvatud suutmatuse rakendada olemasolevaid ühtse turu õigusakte;
- C. arvestades, et mõistmaks paremini siseturu jätkuva killustatuse põhjusi ning seda, kuidas neid probleeme kõige paremini lahendada, sh kuidas tagada olemasolevate õigusaktide rakendamine, on vaja rohkem uurimistööd;
- D. arvestades, et lepinguõiguse erinevus riikide tasandil ei ole VKEde ja tarbijate jaoks ainuke piiriülese tegevuse takistus, kuna nad seisavad silmitsi muude probleemidega, milleks on muu hulgas keelebarjäär, eri maksusüsteemid, internetikaupmeeste usaldusväarsuse küsimus, piiratud juurdepääs lairibaühendusele, digitaalne kirjaoskus, turvalisuse probleemid, eri liikmesriikide rahvastiku demograafiline koosseis, eraelu puutumatussega seotud probleemid, kaebuste käsitlemine, intellektuaalomandi õigused jne;
- E. arvestades, et vastavalt komisjoni 2008. aasta uuringule kaupleb kolmveerand jaemüüjatest ainult siseriiklikult ja piiriüleseid müügitehinguid tehakse tihti vaid üksikutes liikmesriikides⁸;
- F. arvestades, et on vaja teha vahet tavapärasel piiriülestel tehingutel ja e-kaubandusel, kus esinevad spetsiifilised probleemid ja tehingukulud on erinevad; arvestades, et tulevaste mõjuhindangute jaoks on samuti vaja hoolikalt ja täpselt määratleda, millest tehingukulud koosnevad;

¹ ELT C 323 E, 18.12.2008, lk 364.

² ELT C 305 E, 14.12.2006, lk 247.

³ ELT C 292 E, 1.12.2006, lk 109.

⁴ EÜT C 158, 26.6.1989, lk 400.

⁵ EÜT C 205, 25.7.1994, lk 518.

⁶ EÜT 140 E, 13.6.2002, lk 538.

⁷ ELT C 76 E, 25.3.2004, lk 95.

⁸ Eurobaromeetri uuring 224, 2008, lk 4.

- G. arvestades, et on vaja rohkem teavet Rooma I määruse artikli 6 lõike 2 ja artikli 4 lõike 1 punkti a kohaldamisest tulenevate tehingukulude kohta, pidades silmas, et Rooma I määrust on kohaldatud alles 2009. aasta detsembrist;
- H. arvestades, et selliseid tehingukulusid tajutakse piiriülese kaubanduse ühe olulise takistusena, nagu kinnitab 50% 2011. aastal küsitletud piiriülese kaubandusega seotud Euroopa jaemüügiettevõtjatest, kes nimetasid, et kohaldatavate seaduste ühtlustamine ELi piiriülestes tehingutes suurendaks nende piiriülest müüki, samas 41% andis teada, et nende müük ei suureneks; arvestades võrdluseks, et piiriülese kaubandusega mittetegelevatest jaemüüjatest oli 60% arvamusel, et ühtlustatum õiguskeskkond ei suurendaks nende piiriüleste müügitehingute arvu ning 25% oli seisukohal, et müük suureneks¹;
- I. arvestades, et väga oluline on ELi iga algatusega reageerida ettevõtjate ja tarbijate vajadustele ja probleemidele; arvestades, et kõnealused probleemid hõlmavad ka õigus- ja keeleprobleeme (tüüptingimuste koostamine väikeettevõtjate jaoks kõikides ELi keeltes) ning lepingute piiriülese jõustamise probleeme (ELi autonoomsete meetmete võtmine menetlusõiguse valdkonnas);
- J. arvestades, et komisjoni uuringu tulemuste kohaselt on digitaalne turg killustatud: uuringu kohaselt ei õnnestunud 10 964 piiriülesest katsetellimusest 61%, ning arvestades, et piiriüleste ostude tegemine näib suurendavat tarbija võimalusi leida soodsam pakkumine² ja digitaalsel teel tooted, mis ei ole kodumaisel turul kättesaadavad³, kusjuures 61% suurune näitaja tundub väga kõrge ja õigustab täiendavat uuringut, kontrollimist ja hindamist;
- K. arvestades, et piiriülese kaubandusega tegelemisest keeldumise ja otseselt lepinguõiguse erinevustest tulenevate probleemide vahel ei leitud põhjuslikku seost;
- L. arvestades, et praegused tõendid ei võimalda Euroopa Parlamendil järeldada, et siseriiklike lepinguõiguse eeskirjade erinevused kujutavad endast piiriülese kaubanduse olulist tõket, ning arvestades, et kõik meetmed peavad seetõttu kõnealuses valdkonnas põhinema selgetel tõenditel, et selline algatus tähendaks reaalselt muudatust, mida ei ole võimalik saavutada muude, vähem piiravate vahenditega;
- M. arvestades, et läbirääkimised tarbija õigusi käsitleva direktiivi⁴ üle on näidanud, kui raske on lepingute suhtes kohaldatavat tarbijaõigust ühtlustada, kahjustamata seejuures ühist kohustust järgida Euroopas kõrgeid tarbijakaitse standardeid, ja missuguseid piiranguid see kogu protsessile seab;
- N. arvestades, et kõik Euroopa lepinguõiguse valdkonnas astutavad sammud peavad võtma arvesse riiklike kohustuslike eeskirju ja peavad olema kooskõlas tulevase tarbijakaitse direktiiviga, mis mõjutab oluliselt Euroopa lepinguõiguse valdkonna mis tahes tulevase vahendi sisu ja reguleerimisala;

¹ Eurobaromeetri kiiruuring nr 300 (2011)

http://ec.europa.eu/consumers/strategy/docs/retailers_eurobarometer_2011_en.pdf

² KOM(2009)0557, lk 3.

³ Samas, lk 5.

⁴ KOM(2008)0614.

- O. arvestades, et mis tahes lõpptulemus Euroopa lepinguõiguse valdkonnas peab olema realistlik, teostatav, proportsionaalne ja hästi läbi mõeldud, enne kui seda vajaduse korral muudetakse ja see formaalselt Euroopa kaasseadusandjate poolt vastu võetakse,
1. toetab tegevust, mille eesmärk on tegeleda mitmesuguste takistustega, mida kohtavad need, kes soovivad siseturul sooritada piiriüleseid tehinguid, ning on seisukohal, et Euroopa lepinguõiguse projekt võiks koos muude meetmetega olla kasulik siseturu kõigi võimaluste ärakasutamiseks ja tooks märkimisväärset kasu majandusele ja tööhõivele;
 2. tervitab avalikku arutelu roheline raamatu üle ja nõuab tungivalt komisjoni asjaomastelt talitustelt selle konsulteerimisprotsessi tulemuste põhjalikku analüüsi;
 3. rõhutab VKEde ja käsitöötajate majanduslikku tähtsust Euroopa majanduses; rõhutab seetõttu vajadust tagada põhimõtte „kõigepealt mõtle väikestele”, mida edendatakse väikeettevõtlusalgatusega „Small Business Act”, tõhus ellurakendamine ja selle seadmine ELi lepinguõiguse alaste algatuste arutelu prioriteediks; rõhutab sellega seoses vajadust põhjaliku mõjuhinnangu järele, et teha kindlaks mõju kõigile osapooltele, sh VKEdele, ning üksikasjalike hinnangute järele iga komisjoni ettepaneku rakendamise kulukuse kohta;

Euroopa lepinguõiguse vahendi õiguslik olemus

4. tunneb heameelt eksperdirühma töö tulemuste avalikustamise üle ning ootab huviga kõikide sidusrühmadega avatud ja läbipaistva arutelu pidamist selle üle, kuidas tuleks kõnealuseid tulemusi kasutada ning kas komisjon kaaluks piiriülese tegevuse soodustamiseks täiendavaid valikuvõimalusi; peab kahetsusväärseks asjaolu, et praegune ajakava, mis on kavandatud tulemustele reageerimiseks, on väga lühike, ning kutsub komisjon üles pikendama tähtaega sügiseni;
5. toetab töövahendi võimalust; on seisukohal, et töövahend võib luua kooskõllisemad ja sidusamad õigusaktid ja lepingute tüüptingimused ning oleks proportsionaalne ja realistlik ühtse turu toimimise parandamise meetod; rõhutab, et võimalust, mis läheb töövahendist kaugemale, ei peaks toetama;
6. rõhutab, et mis tahes poliitikavõimalus peab arvestama asjakohasel viisil subsidiaarsuse põhimõttega ega piira liikmesriikide seadusandlikku pädevust lepingu- ja tsiviilõiguse valdkonnas;
7. usub, et sellise töövahendi võiks ehk kasutusele võtta järk-järgult, alustades komisjoni vahendina ja muutes selle kohe pärast institutsioonidevahelist kokkulepet ELi seadusandja töövahendiks; on seisukohal, et töövahendit saaks kasulikult täiendada iseseisvate tüüptingimustega, mille võib ettevõtjatele vabalt kättesaadavaks teha;
8. on seisukohal, et vabatahtlik vahend tekitab tarbijate jaoks probleeme, kuna see paneb eelkõige soodsaima õiguse valiku tegemise vastutuse tarbijate õlule; on seisukohal, et tarbijate jaoks oleks see täiendav koormus ning et kui nad soovivad teha teadlikku valikut, oleks vaja tunda kaht asjaomast lepinguõiguse kogumit; on arvamisel, et ilma lihtsalt sõnastatud, mõlema valikuvõimaluse pluss ja miinuseid esitava selgituseta oleks tarbijatel võimatu teha mõttekat valikut; on seisukohal, et Euroopa lepinguõiguse

vabatahtliku vahendi kasutuselevõtt – koos samaaegse Rooma I määruse kohaldamise välistamisega – tooks tarbijatele ka kahju, kuna jätab nad ilma parimal juhul soodsamate kohustuslike riiklike eeskirjadega pakutavast kaitsest;

9. pooldab eelkõige Rooma I määrust lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta koos selles sisalduva soodsamate tingimuste põhimõttega, mis pakub tarbijatele kindlat ja usaldusväärset kaitset seoses piiriüleste lepingutega, kaitset, mida ei tohi õhnestada;
10. on mures segaduse pärast, mida täiendavad eeskirjad VKEde ja eelkõige tarbijate jaoks kaasa tooksid, pidades meeles, et oma õiguste teostamiseks peavad tarbijad nendest teadlikud olema;
11. on seisukohal, et töövahend ja selle juurde kuuluvad tüüptingimused loovad Euroopa jaoks lisandväärtuse, eelkõige pakkudes vahendid nii õiguslike kui ka keeleliste tõkete kõrvaldamiseks, sest töövahend oleks abiks seadusandjatele, edendades ühiseid määratlusi ja ühiseid lähenemisviise õigusreformi osas, samal ajal kui tüüptingimused oleksid kättesaadaval kõigis ELi keeltes, soodustades nende kasutamist piiriülestes tehingutes;
12. näeb töövahendi kasutamises seadusandjatele mõeldud võrdluspunktina veenvat praktilist kasu; on seisukohal, et töövahend võimaldaks seadusandjatel viia läbi ühise tugiraamistiku kasulikkuse kaalutletud hindamise seoses lepinguõiguse tulevaste läbivaatamiste ja arengutega Euroopa Liidus;
13. on arvamusel, et täiendavalt tuleb kaaluda küsimust, kas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 114 ja 169 või 352 kujutavad endast asjakohast õiguslikku alust vahendile ettevõtjate omavaheliste (B2B) lepingute ning ettevõtja ja tarbija vaheliste (B2C) lepingute reguleerimiseks;

Vahendi reguleerimisala

14. usub, et töövahendil peaks olema lai reguleerimisala ja et seda tuleks kohaldada eeskätt piiriüleste mõjudega olukordades; on seisukohal, et selle juurde peaksid kuuluma mõisted ELi erinevatest õigustraditsioonidest, samuti peaks see sisaldama eeskirju, mis on tuletatud muu hulgas ühise tugiraamistiku kavandist¹, ühistest lepingupõhimõtetest ja ühistest lepingumõistetest², ja et selle soovitusel seoses tarbijalepinguõiguse alaste õigusaktidega peaksid põhinema tõeliselt kõrgel kaitsetasemel; märgib, et see võib leida kohaldamist ka siseriiklike tehingute korral, sest see võib anda eeliseid lihtsuse ja kulutõhususe vormis, eelkõige VKEde sektorile; usub siiski kindlalt, et mis tahes niisugune riigisisene kohaldamine tuleb jätta liikmesriikide määrata;
15. kutsub komisjoni ja eksperdirühma üles selgitama, mida mõista lepinguõiguse peateemadena;
16. juhib tähelepanu asjaolule, et mitmed Euroopa eeskirjad sisaldavad juba olulisi

¹ Von Bar, Clive, Schulte-Nölke *et al.* (eds.), „Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law – Draft Common Frame of Reference” (Euroopa eraõiguse põhimõtted, määratlused ja näidiseeskirjad – ühise tugiraamistiku kavand), 2008.

² B. Fauvarque-Cosson, D. Mazeaud (*dir.*), kogumik „Droit privé comparé et européen”, 6. ja 7. köide, 2008.

lepingutele kohaldatavaid tarbijaõiguse komponente ning et Euroopa tarbijaõiguse olulised osad koondatakse tõenäoliselt tarbija õigusi käsitlevasse direktiivi; juhib tähelepanu asjaolule, et ülalnimetatud direktiiv peaks ühtse, tarbijatele ja ettevõtjatele kergesti arusaadava eeskirjade kogumi; rõhutab seetõttu tarbija õigusi käsitleva direktiivi üle peetavate läbirääkimiste tulemuste äraootamise tähtsust enne lõplike otsuste esitamist;

17. märgib, et austusest riiklike õigussüsteemide ühiste traditsioonide vastu ning nõrgema lepingupoole, nimelt tarbijate, kaitsele erilise tähelepanu pööramiseks peaks B2B ja B2C lepinguid reguleerivad lepinguõiguse sätted olema sõnastatud erinevalt;
18. usub lisaks, võttes arvesse erinevate lepingute, eriti B2C ja B2B lepingute eripärasid, juhtivaid riiklikke ja rahvusvahelisi lepinguõiguse põhimõtteid ja tarbijakaitse kõrge taseme aluspõhimõtet, et B2B lepingute osas tuleb säilitada sektori olemasolev praktika ning lepinguvabaduse põhimõte;
19. rõhutab, et eriti tähtis on lihtsustada ELi sisest e-kaubandust, arvestades et see sektor on vähe arenenud, ning peab vajalikuks hinnata, kas siseriiklike lepinguõigussüsteemide erinevused võiksid kujutada endast takistust arengule selles sektoris, mida ettevõtjad ja tarbijad peavad põhjendatult potentsiaalseks tulevast majanduskasvu soodustavaks teguriks;
20. rõhutab, et esile on tõstetud mõned konkreetsed teemad, millega seoses võiks Euroopa lepinguõiguse algatus kasulik olla, nagu digitaalõigused ja omandiõigus; on seisukohal, et samas võib olla vajadus teatavat liiki keerukate avalik-õiguslike lepingute väljaarvamiseks reguleerimisalast; nõuab, et eksperdirühm uuriks autoriõiguste valdkonda kuuluvate lepingute lisamise võimalust eesmärgiga parandada autorite positsiooni, kes on lepingulises suhtes sageli nõrgemaks pooleks;
21. usub, et vabatahtlik vahend peaks olema kooskõlas lepinguõiguse kehtiva õigustikuga;
22. tuletab meelde, et seoses Euroopa lepinguõigusega on veel palju küsimusi vastuseta ning palju probleeme lahendamata; kutsub komisjoni üles võtma arvesse kohtupraktikat, rahvusvahelisi konventsioone kaupade müügi kohta, nagu ÜRO konventsioon kaupade rahvusvahelise müügi lepingute kohta (CISG), ning tarbija õigusi käsitleva direktiivi mõju; rõhutab lepinguõiguse ühtlustamise tähtsust ELis, võttes seejuures arvesse asjaomaseid siseriiklike regulatsioone, mis tagavad kaitse kõrge taseme B2C lepingutes;

Euroopa lepinguõiguse vahendi praktiline kohaldamine

23. on seisukohal, et tarbijad ja VKEd peavad saama mis tahes tulevase algatuse kaudu reaalselt kasu ning et see tuleks koostada lihtsal, selgel ja tasakaalustatud viisil, mis muudab selle kasutamise kõigi poolte jaoks lihtsaks ja atraktiivseks;
24. usub, et lisaks rohelises raamatus esitatud poliitikavõimalustele peaks komisjon ja eksperdirühm uurima niisuguste Euroopa tüüplepingute näidiste loomist, mida on võimalik koostada lihtsas ja kõikehõlmavas vormis, tõlkida kõikidesse ELi keeltesse ning teha ettevõtjatele ja eelkõige VKEdele valmiskujul kättesaadavaks ning millega kaasneb teatav heakskiit tarbija usalduse tagamiseks; on seisukohal, et tüüptingimused võib kasulikult siduda veebipõhise alternatiivse vaidluste lahendamise süsteemiga, mille

eeliseks oleks toimimine kulutõhusa ja lihtsama lahendusena nii lepinguosaliste kui ka komisjoni jaoks; rõhutab, et tüüptingimuste pakutav tarbijakaitse tase peab olema kõrge;

25. tuletab meelde, et edasine tegevus piiriülese alternatiivse vaidluste lahendamise osas, mis on kiire ja kulutõhus, eelkõige seoses VKEde ja tarbijatega, on jätkuvalt prioriteet;
26. rõhutab, et kuigi mis tahes lõpliku vahendi tulemuslikkust näitab lõpuks siseturg, tuleb juba eelnevalt tagada, et algatus kujutab endast lisandväärtust tarbijatele ega muuda piiriüleseid tehinguid ei tarbijate ega ettevõtjate jaoks keerulisemaks; rõhutab vajadust teha kõikidele potentsiaalsetele huvilistele ja sidusrühmadele (sealhulgas siseriiklikud kohtud) kättesaadavaks asjakohase teabe esitamist käsitlevad eeskirjad, pidades silmas teabe olemasolu ja mõju;
27. märgib, et seoses Euroopa lepinguõiguse eesmärgiga ei tohi jätta tähelepanuta Euroopa toimiva tsiviilkohtute süsteemi olulisust;
28. nõuab tungivalt, et komisjon viiks koostöös liikmesriikidega läbi kvaliteedi testimise ja kontrollid, et teha kindlaks, kas Euroopa lepinguõiguse valdkonnas esitatud mis tahes algatused on kasutajasõbralikud, võtavad täielikult arvesse kodanike muresid, annavad tarbijate ja ettevõtjate jaoks lisandväärtust, tugevdavad ühtset turgu ja hõlbustavad piiriülest kaubandust;

Sidusrühmade osalus ja mõjuhindang

29. rõhutab, et väga oluline on kaasata sidusrühmad kogu EList ja erinevatest tegevusvaldkondadest, kaasa arvatud õigusala töötajad, ning tuletab komisjonile meelde, et enne eksperdirühma töö tulemustele tuginedes otsuse vastuvõtmist tuleb läbi viia ulatuslik ja läbipaistev konsulteerimine kõikide sidusrühmadega;
30. usub, et kui konsulteerimine on lõppenud ja kui käivitatakse seadusandlik menetlus, mis peaks olema võimalikult kaasav ja läbipaistev, muutub sidusrühma osalus isegi veel tähtsamaks;
31. tuletab kooskõlas parema õigusloome põhimõtetega meelde vajadust põhjaliku ja laiaulatusliku mõjuhindangu järele, kus analüüsitakse erinevaid poliitikavõimalusi, sealhulgas seda, et ELi tasandil meetmeid ei võeta, ja keskendutakse praktilistele küsimustele, nagu võimalikud mõjud VKEdele ja tarbijatele, võimalik mõju ebaausale konkurentsile siseturul, ning täpsustatakse iga lahenduse mõju nii ühenduse õigustikule kui ka riiklikele õigussüsteemidele;
32. nõuab kindlalt, et komisjoni poolt tulevikus kõnealuses valdkonnas esitatava mis tahes ettepaneku osas tuleks seadusandliku tavamenetluse raames Euroopa Parlamendiga igakülgsest konsulteerida ja ta sellesse kaasata ning et mis tahes esitatud algatuse suhtes tuleks selle menetluse alusel kohaldada kontrollimist ja muutmist;
33. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Or. en

